

RAAP-RAPPORT 7050

Plangebied Concordiabrug te Gorinchem, gemeente Gorinchem

Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend veldonderzoek (verkennd booronderzoek)

Archeologie | Cultuurhistorie | Erfgoed

Colofon

Titel: Plangebied Concordiabrug te Gorinchem, gemeente Gorinchem. Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend veldonderzoek (verkennend booronderzoek).

Versie: 26-03-2024

Auteur: drs. J.H.F. Leuvering

Projectcode: GOCC2

Bestandsnaam: RAAPrap_7050_GOCC2_20240326

Autorisatie: drs. J. Huizer

ISSN: 0925-6229

RAAP

Leeuwendseweg 5b

1382 LV Weesp

Postbus 5069

1380 GB Weesp

Telefoon: 0294-491 500

E-mail: raap@raap.nl

Website: www.raap.nl

© RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., 2024

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Samenvatting

In opdracht van Movares adviseurs en ingenieurs heeft RAAP in maart 2024 een archeologisch vooronderzoek in de vorm van een inventariserend veldonderzoek (verkennend booronderzoek) uitgevoerd voor het plangebied Concordiabrug te Gorinchem in de gemeente Gorinchem.

Het onderzoek vond plaats in het kader van een omgevingsvergunning.

Ten minste de bovenste 4 m van de ondergrond van het plangebied bestaat uit geroerde grond. De bovenste 3 m hiervan bestaat uit grond die is opgebracht ter versteviging van de oever van het Merwedekanaal, waarlangs een dijk is aangelegd. Hieronder ligt een pakket geroerde rivierafzettingen.

De enige archeologische resten die op basis van het bureauonderzoek (Peeters, 2023) werden verwacht (resten van conflictarcheologie uit de periode 15^e – 19^e eeuw) worden niet meer verwacht, omdat het niveau waarop deze resten aanwezig zouden kunnen zijn, verstoord is.

Op basis van de resultaten van dit onderzoek blijkt dat in het plangebied geen archeologische resten bedreigd worden. Daarom wordt in het kader van de voorgenomen bodemingrepen geen vervolgstap uit het proces van de Archeologische Monumentenzorg (AMZ) noodzakelijk geacht.

Indien bij de uitvoering van de werkzaamheden onverwacht archeologische resten worden aangetroffen, dan is conform artikel 5.10 van de Erfgoedwet aanmelding van de desbetreffende vondsten bij de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap c.q. de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed verplicht (vondstmelding via ARCHIS).

Dit rapport geeft (selectie)adviezen. Het is aan de bevoegde overheid, de gemeente Gorinchem, deze al dan niet over te nemen in de vorm van een (selectie)besluit.

Inhoud

Samenvatting	3
Inhoud	4
1 Inleiding	5
1.1 Kader	5
1.2 Administratieve gegevens	7
1.3 Doel- en vraagstelling	7
2 Archeologische verwachting	9
3 Veldonderzoek	12
3.1 Methode	12
3.2 Resultaten	12
3.3 Archeologische relevantie	14
4 Conclusies en advies	16
4.1 Conclusie	16
4.2 Advies	16
4.3 Tot slot	16
Literatuur	17
Overzicht van figuren, tabellen en bijlagen	18

1 Inleiding

1.1 Kader

Aanleiding

In opdracht van Movares adviseurs en ingenieurs heeft RAAP in maart 2024 een archeologisch vooronderzoek in de vorm van een inventariserend veldonderzoek (verkennend booronderzoek) uitgevoerd voor het plangebied Concordiabrug te Gorinchem in de gemeente Gorinchem (figuur 1).

Het onderzoek vond plaats in het kader van een omgevingsvergunning.

Juridisch en beleidskader

Het uitgangspunt voor dit onderzoek wordt gevormd door het wettelijk en beleidsmatig kader voor de ruimtelijke ordening en monumentenzorg. De gemeente is de bevoegde overheid die een besluit zal nemen over hoe om te gaan met de eventueel aanwezige archeologische waarden.

Op de archeologische beleidskaart van de gemeente Gorinchem (Boshoven e.a., 2021) ligt het plangebied in categorie 9 (zeer hoge verwachting voor archeologie uit conflictperioden). Het beleid voor deze categorie schrijft voor dat er bij bodemingrepen groter dan 50 m² en dieper dan 30 cm -mv een archeologisch onderzoek dient te worden uitgevoerd. In het bestemmingsplan Lingewijk-Zuid zijn voor het plangebied afwijkende regels opgenomen: vrijstellingsgrenzen van 10.000 m² en 30 cm-mv (dubbelbestemming Waarde – Archeologische verwachting laag AP).

De huidige Concordiabrug zal worden verwijderd, waarna er op dezelfde plek een nieuwe brug zal worden gebouwd. Ter overbrugging van de periode van de sloop en nieuwbouw wordt een tijdelijke brug aangelegd. Het huidige onderzoeksgebied is de zone waar deze tijdelijke brug de oostoever van het Merwedekanaal raakt. In september 2023 heeft RAAP een bureauonderzoek uitgevoerd voor het hele projectgebied Vervanging Concordiabrug (Peeters, 2023). Op basis van de resultaten van dat onderzoek bleek een geringe kans te bestaan dat in het plangebied archeologische resten bedreigd worden. Op basis van de beschikbare gegevens wordt de kans dat het niveau uit de late middeleeuwen-nieuwe tijd nabij de Concordiabrug ook is geroerd groot geacht. Nader onderzoek werd op basis van het bureauonderzoek niet geadviseerd. De bevoegde overheid, de gemeente Gorinchem, heeft echter aangegeven dat een nader onderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek op de oostoever van het Merwedekanaal (het huidige onderzoeksgebied) vereist is.

Kwaliteitsborging

De werkzaamheden zijn uitgevoerd onder certificaat BRL SIKB 4000, conform artikel 5.4 van de Erfgoedwet. Het onderzoek is uitgevoerd volgens de normen van de archeologische beroepsgroep. De Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA, versie 4.1), beheerd door de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB; www.sikb.nl), is door de minister aangewezen als norm. Voorafgaand aan het onderzoek is een Plan van Aanpak (PvA) opgesteld en ter goedkeuring aan de bevoegde overheid voorgelegd. Dit PvA is goedgekeurd (d.d. 5 maart 2024). Dit PvA diende als uitgangspunt voor het onderzoek. Het onderzoek is bovendien uitgevoerd conform de geldende richtlijnen van de bevoegde overheid.

RAAP is gecertificeerd voor de protocollen 4001 Programma van Eisen, 4002 Bureauonderzoek, 4003 Inventariserend veldonderzoek (landbodems), onderdelen proefsleuven en overig, alsmede 4004 Opgraven (landbodems).

Zie bijlage 1 voor de dateringen van de in dit rapport genoemde archeologische perioden.

Figuur 1. Aanduiding plangebied. Inzet: ligging in Nederland (ster).

1.2 Administratieve gegevens

Type onderzoek	Inventariserend veldonderzoek (verkennend booronderzoek)
Opdrachtgever	Movares adviseurs en ingenieurs
Bevoegde overheid	Gemeente Gorinchem
Plaats	Gorinchem
Gemeente	Gorinchem
Provincie	Zuid-Holland
Centrumcoördinaten (X/Y)	126565/427600
Toponiem	Concordiabrug
Kadastrale gegevens	GRC00 F 4169
Oppervlakte plangebied	360 m ²
Afbakening plangebied	Tijdens onderhavig onderzoek is het plangebied onderzocht.
Onderzoekperiode	Maart 2023
Uitvoerder	RAAP West
Projectleider	drs. J.H.F. Leuvering
Projectmedewerkers	F.M. Bulambo MA.
RAAP-projectcode	GOCC2
Archis-onderzoeksmeldingsnummer	5505062100
Beheer en plaats documentatie	RAAP regio West te Leiden en op termijn het provinciaal depot, Archis en e-depot.

Tabel 1. Administratieve gegevens.

1.3 Doel- en vraagstelling

Het inventariserend veldonderzoek (verkennende fase) heeft tot doel de archeologische verwachting voor het gebied te toetsen door de geo(morfo)logische en/of bodemkundige opbouw en eventuele bodemverstoringen in kaart te brengen. Deze onderzoeksfase is onderdeel van het traject van archeologisch vooronderzoek dat als einddoel heeft de archeologische waarde van het terrein, dan wel de archeologische vindplaats vast te stellen.

Hiertoe is een aantal onderzoeksvragen geformuleerd:

- Hoe ziet de geo(morfo)logische en bodemkundige opbouw van het plangebied eruit?
- Komt de geo(morfo)logische en/of bodemkundige opbouw in het plangebied overeen met hetgeen op basis van de gespecificeerde archeologische verwachting verwacht werd?
- Dient op basis van de resultaten van het veldonderzoek de gespecificeerde archeologische verwachting te worden bijgesteld?
- Waar en op welke diepte bevinden zich de archeologisch interessante lagen?
- Is de bodemopbouw in het plangebied zodanig (intact) dat archeologisch vervolgonderzoek zinvol is?
- Zijn er aanwijzingen voor (grotere) archeologische nederzettingen?
- Wat is de invloed van de toekomstige inrichting op eventuele archeologische resten?

- Op welke wijze kan bij de planvorming met archeologische resten worden omgegaan?
- Met de inzet van welke zoekmethoden kunnen verwachte resten systematisch opgespoord worden (zoeksleuven, booronderzoek, veldkartering, geofysisch etc.)?

2 Archeologische verwachting

Op basis van reeds uitgevoerd bureauonderzoek geldt de volgende archeologische verwachting (Peeters, 2023).

Aard en ouderdom

Het verspreidingspatroon van archeologische vindplaatsen is voor een groot deel gerelateerd aan de fysieke eisen die de mens stelde aan de leef- en woonomgeving. Het meest markant zijn de verschillen tussen jager-verzamelaars enerzijds en landbouwers anderzijds.

Jager-verzamelaars

In de steentijd (paleolithicum t/m neolithicum) leefden de mensen voornamelijk van de jacht, visvangst en het verzamelen van eetbare planten en vruchten. Deze zogenaamde jager-verzamelaars trokken door het landschap en verbleven alleen tijdelijk op een plek. Uit een ruimtelijke analyse blijkt dat hun kampementen in vrijwel alle gevallen waren gesitueerd op de overgang van nat naar droog. Nabij dergelijke gradiëntzones waren namelijk de meeste voedselbronnen voorhanden en was (drink)water bereikbaar.

Het plangebied ligt in een laaggelegen zone in het pleistocene landschap, waar vlechtende rivieren aanwezig zijn geweest (afzettingen uit deze periode zijn waarschijnlijk vanaf circa 8 m -NAP te vinden). In de direct omgeving van het plangebied worden geen rivierduinen verwacht, die steevast een hoge archeologische potentie hebben. Voor het paleolithicum bestaat hierdoor een lage archeologische verwachting. Na het paleolithicum is een relatief aanzienlijk pakket veen gevormd (Basisveen is vermoedelijk vanaf hoogstens 7 m -NAP aanwezig), waarvoor in principe ook een lage verwachting bestaat voor het mesolithicum, tenzij sprake is van nog onbekende stroomgordels, veenriviertjes en/of (lokale) fasen van verbeterde afwatering waardoor het veen geschikt kan zijn geweest voor bijvoorbeeld bewoning. Voor de directe omgeving van het plangebied bestaan echter geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van dergelijke landschapsvormen. Veengebieden konden wel worden gebruikt voor bijvoorbeeld jacht of visserij, maar archeologische resten van deze activiteiten zijn vermoedelijk slechts in geringe dichtheden aanwezig en zijn vaak in beperkte mate archeologisch op te sporen.

Voor het plangebied bestaat een lage archeologische verwachting voor de periode neolithicum-bronstijd, vanwege deze ligging in een relatief laaggelegen komgebied op enige afstand van actieve rivieren, waarvan de oeverwallen geschikt kunnen zijn geweest voor bewoning. Vanaf de midden-ijzertijd stroomde ten oosten van het plangebied de rivier de Linge, waarin onder meer Romeinse scheepswrakken zijn gevonden. Op basis van de afstand tot deze stroomgordel en op basis van de gemeentelijke archeologische verwachtingskaart, heeft het plangebied niet ter hoogte van de oeverwallen van deze rivier gelegen. De top van het natuurlijk bodemprofiel bestaat vermoedelijk uit komklei op veen. Op basis van deze observaties bestaat voor het plangebied ook voor de periode ijzertijd-vroege middeleeuwen een lage archeologische verwachting voor de aanwezigheid van bewoningsporen.

Op basis van de ligging buiten de historische kern en vesting van Gorinchem bestaat voor het plangebied een lage archeologische verwachting voor bewoningsporen uit de late middeleeuwen. Ook

in de nieuwe tijd heeft in het plangebied waarschijnlijk geen bewoning plaatsgevonden: ondanks de ligging langs de historische weg Nieuwe Hoven, heeft hier op basis van historisch kaartmateriaal slechts plaatselijk bewoning plaatsgevonden voorafgaand aan de 20e eeuw. Alleen ter plaatse van het huidige wegdek ten oosten van de Concordiabrug heeft bijvoorbeeld een schuurtje gestaan in de vroege 19e eeuw. Ten zuiden van de weg Nieuwe Hoven hebben mogelijk wel de meest noordelijk gelegen tuintjes gelegen van een complex ten noorden van de vesting waar vermoedelijk in ieder geval vanaf de 18e eeuw voor enige periode warmoerzerijen (groentekwekerijen), boomgaarden, en/of pleziertuinen voor rijkere stadsbewoners hebben gelegen. Eventueel kunnen hier dus sporen van tuinaanleg worden aangetroffen, maar mede op basis van historische bronnen, die de belegering van Gorinchem in de winter van 1813 en 1814 beschrijven, wordt verwacht dat resten van deze tuinen niet meer *in situ* in de bodem bewaard zijn gebleven.

Hoewel voor het plangebied dus een lage verwachting bestaat voor bewoningsporen uit de late middeleeuwen of nieuwe tijd, zouden hier mogelijk wel resten aanwezig kunnen zijn van de Arkelse Oorlogen en het Beleg van Gorinchem uit de vroege 15e eeuw. De aanwezigheid van resten uit deze conflictperiodes (met uitzondering van bijvoorbeeld schansen of stellingen, waarvoor geen aanwijzingen bestaan van de aanwezigheid nabij het plangebied) moet echter als 'toevalsvondst' worden beschouwd, aangezien dergelijke resten in een omvangrijk gebied zouden kunnen voorkomen, vaak in geringe dichtheden aanwezig zijn en vaak lastig archeologisch zijn op te sporen. Mogelijk zijn wel verrommelde lagen in het plangebied aanwezig uit de periode dat Gorinchem in de Napoleontische tijd werd belegerd, waarbij sporen van tuinaanleg dus vermoedelijk verloren zijn gegaan. Hoewel op de gemeentelijke verwachtingskaart wordt uitgegaan van een zeer hoge verwachting voor resten uit de Tweede Wereldoorlog, blijken hiervoor voor het plangebied geen concrete aanwijzingen te bestaan, op basis van de geraadpleegde bronnen (geallieerde stafkaarten en luchtfoto's), waardoor deze verwachting naar laag wordt bijgesteld.

In het geval dat het archeologisch niveau uit de periode late middeleeuwen-nieuwe tijd intact is, wordt op basis van deze bevindingen in principe uitgegaan van een lage verwachting voor sporen van tuininrichting en een middelhoge verwachting conflictarcheologie uit de periode 15e-19e eeuw. Voor andere perioden bestaat een lage archeologische verwachting. Voor de watergang bestaat ook een lage archeologische verwachting voor alle perioden, gezien de gemeentelijke archeologische verwachtingskaart en de relatief recente aanleg van het kanaal, dat op deze locatie niet overeenkomt met Romeinse (vaar)geulen.

(Diepte)ligging

Pleistocene rivierafzettingen worden vanaf circa 8 m -NAP verwacht (vanaf hoogstens circa 10 m -mv). De Basisveen Laag wordt circa 1 m hoger verwacht. Hoger gelegen afzettingen van de Linge, waaronder oeverwallen, worden vanaf circa 0,8 m -NAP verwacht (gerekend naar de maaiveldhoogte in het plangebied: circa 3 m -mv), waarbij dient te worden vermeld dat komafzettingen van deze rivier ter hoogte van het plangebied vermoedelijk lager gelegen zijn. Er bestaan geen concrete gegevens over de diepteligging van het maaiveld uit de periode late middeleeuwen-nieuwe tijd. Mede op basis van de resultaten van onderzoek in de omgeving en de relatief hoge ligging van het maaiveld (2,3 m +NAP en hoger), is waarschijnlijk sprake van een dik pakket grond dat is opgebracht in de periode dat het Merwedekanaal en de Concordiabrug is aangelegd, respectievelijk eind 19e en 20e eeuw. Waarschijnlijk gaat het om een pakket opgebrachte grond van circa 2,5 m, gezien de maaiveldhoogten ten westen van het plangebied.

Fysieke kwaliteit

Door de (vermoede) aanwezigheid van een dik pakket opgebrachte grond zijn oudere afgedekte lagen mogelijk relatief goed beschermd tegen relatief recente vergravingen. Er wordt verwacht dat de aanleg van het kanaal, de brug en de ten noorden van het plangebied gelegen sluis zal hebben geleid tot diepe bodemverstoring in de nabijheid van deze infrastructuur, die tot onder de opgebrachte grond reiken. Daarnaast heeft het beleg van Gorinchem in 1813-1814 vermoedelijk tot enige verwoesting en bodemverstoring van de op kaart aangegeven tuinaanleg geleid.

3 Veldonderzoek

3.1 Methode

Het inventariserend veldonderzoek (IVO) bestond uit een verkennend booronderzoek. De gevolgde onderzoeksmethode voor het veldwerk is bepaald op basis van het door de bevoegde overheid goedgekeurde PvA (Leuving, 2024).

Het veldonderzoek is uitgevoerd op 13 maart 2024.

Daartoe zijn 3 boringen zo optimaal mogelijk verspreid geplaatst (figuur 3).

Er is geboord tot maximaal 400 cm -mv met een Edelmanboor (7 cm) en een gutsboor (3 cm). De boringen zijn tijdens het veldwerk lithologisch conform NEN 5104 (Nederlands Normalisatie-instituut, 1989) digitaal beschreven in het boorbeschrijvingssysteem van RAAP (Deborah3) en met behulp van een RTK-GPS ingemeten. Van alle boringen is de hoogte bepaald met behulp van een RTK-GPS.

Hoewel het onderzoek een verkennend onderzoek betreft, is het opgeboorde materiaal in het veld door middel van verbrokkeling en versnijding gecontroleerd op de aanwezigheid van archeologische indicatoren (zoals houtskool, vuursteen, aardewerk, metaal, bot, verbrande leem en fosfaatvlekken).

3.2 Resultaten

3.2.1 Veldwaarnemingen

Het onderzoeksgebied lag er tijdens het veldonderzoek bij zoals op voorhand werd verwacht. Het was in gebruik als tankstation en kade langs het Merwedekanaal met parallel daaraan een voetpad. Het talud van de oever van het Merwedekanaal bleek te zijn verhard met basaltblokken, die door het gras aan het oog zijn onttrokken. Hierdoor kon boring 3 niet op de geplande locatie uitgevoerd worden. Deze boring is daarom naar de top van het talud verplaatst.

Figuur 2. Situatie binnen het onderzoeksgebied met de te vervangen Concordiabrug op de achtergrond (Foto: RAAP).

3.2.2 Geologie en bodem

In de boringen zijn tot aan de einddiepte (maximaal 4 m -mv) geen intacte natuurlijke afzettingen aangetroffen. De bovenste 4 m van de ondergrond van het plangebied bestaat geheel uit geroerde grond. Dit pakket bestaat uit een afwisseling van lagen sterk tot uiterst siltige en zwak tot sterk zandige klei. Binnen het hele geroerde pakket zijn zand- klei- en veenbrokken aangetroffen. Op grond van de consistentie van het materiaal is er wel een tweedeling te maken binnen dit pakket. Het onderste deel is matig slap, terwijl het bovenste deel stevig tot uiterst stevig is. De grens tussen het matig slappe en het stevige materiaal ligt rond 0 m NAP (0,09 m NAP in boring 3 en -0,22 m NAP in boring 1). Vermoedelijk betreft het matig slappe pakket de geroerde rivierafzettingen die voor de ophoging van het gebied aan of vlak onder het maaiveld lagen. Het stevige tot zeer stevige pakket betreft materiaal dat is opgebracht ter versteviging van de oever van het Merwedekanaal in de vorm van een dijk.

Boring 2, die wat verder van het Merwedekanaal is uitgevoerd is 4 keer gestuit op een diepte van circa 40 cm -mv. Het lijkt er op dat er in de ondergrond nog een vroegere verharding in de ondergrond aanwezig is. Er is zowel in de groenstrook als in de aangrenzende klinkerverharding geboord. Meer uitwijkmogelijkheden waren er niet vanwege de aanwezigheid van kabels en leidingen en de aanhoudende grote drukte op het tankstation.

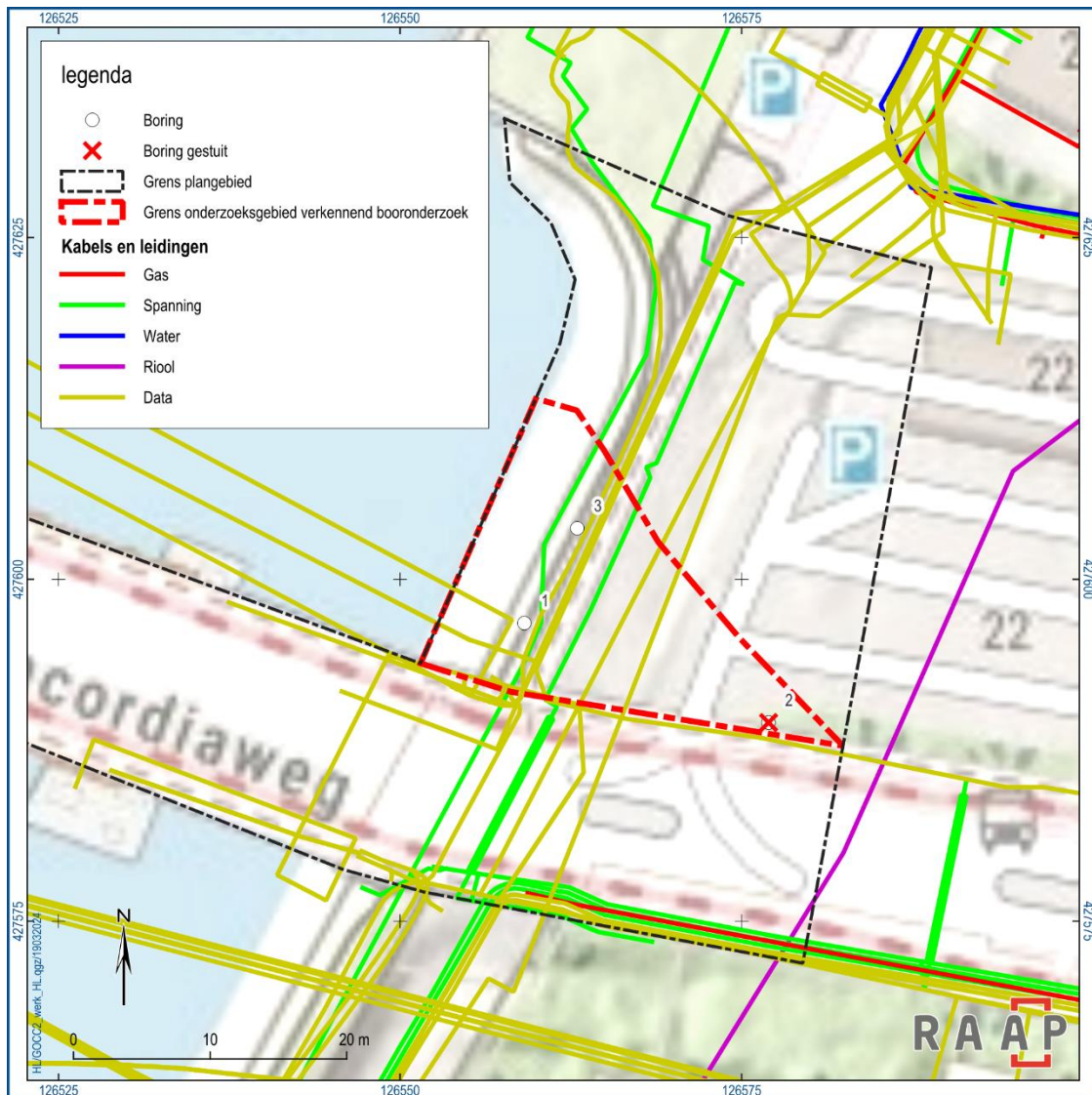
3.2.3 Archeologische indicatoren

Tijdens het veldonderzoek zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen. Let wel, het onderzoek betrof een verkennend booronderzoek en had niet tot doel archeologische vindplaatsen op te sporen, aangezien de boordichtheid en boordiameter hiertoe ontoereikend waren.

3.3 Archeologische relevantie

In het geval dat het archeologisch niveau uit de periode late middeleeuwen-nieuwe tijd intact zou zijn, werd op basis van het bureauonderzoek in principe uitgegaan van een lage verwachting voor sporen van tuininrichting en een middelhoge verwachting voor resten van conflictarcheologie uit de periode 15e-19e eeuw. Voor andere perioden bestaat een lage archeologische verwachting. Op grond van het bureauonderzoek werd ingeschat dat er binnen het plangebied een pakket opgebrachte grond aanwezig is met een dikte van circa 2,5 m.

Het veldonderzoek heeft aangetoond dat het pakket opgebrachte grond circa 3 m dik is. Onder het pakket opgebrachte grond is een pakket geroerde grond aangetroffen. Dit betreft vermoedelijk geroerde rivierafzettingen (kom- of oeverafzettingen), die voorafgaand aan de ophoging aan of vlak onder het maaiveld hebben gelegen. Het archeologisch niveau uit de late middeleeuwen-nieuwe tijd is dus niet meer intact. Hierdoor worden er geen sporen van tuininrichting of resten die zijn toe te schrijven aan conflictarcheologie meer verwacht.

Figuur 3. Resultaten verkennend booronderzoek.

4 Conclusies en advies

4.1 Conclusie

Op grond van de onderzoeksresultaten en onder verwijzing naar de doelstellingen, kunnen de volgende uitspraken worden gedaan:

Ten minste de bovenste 4 m van de ondergrond van het plangebied bestaat uit geroerde grond. De bovenste 3 m hiervan bestaat uit grond die is opgebracht ter versteviging van de oever van het Merwedekanaal, waarlangs een dijk is aangelegd. Hieronder ligt een pakket geroerde rivierafzettingen.

De enige archeologische resten die op basis van het bureauonderzoek (Peeters, 2023) werden verwacht (resten van conflictarcheologie uit de periode 15^e – 19^e eeuw) worden niet meer verwacht, omdat het niveau waarop deze resten aanwezig zouden kunnen zijn verstoord is.

4.2 Advies

Op basis van de resultaten van dit onderzoek blijkt dat in het plangebied geen archeologische resten bedreigd worden. Daarom wordt in het kader van de voorgenomen bodemingrepen geen vervolgstap uit het proces van de Archeologische Monumentenzorg (AMZ) noodzakelijk geacht.

Indien bij de uitvoering van de werkzaamheden onverwacht archeologische resten worden aangetroffen, dan is conform artikel 5.10 van de Erfgoedwet aanmelding van de desbetreffende vondsten bij de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap c.q. de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed verplicht (vondstmelding via ARCHIS).

4.3 Tot slot

Dit rapport geeft (selectie)adviezen. Het is aan de bevoegde overheid, de gemeente Gorinchem, deze al dan niet over te nemen in de vorm van een (selectie)besluit.

Literatuur

Boshoven, E.H., M.J. van Putten & D.E.P.C.M. Beckers, 2021. Archeologie in de gemeenten Gorinchem en Molenlanden; actualisatie archeologische verwachtings-en beleidskaart. RAAP-Rapport 5350/BAAC-Rapport V-19.0218. RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., Weesp/BAAC B.V., 's-Hertogenbosch.

Nederlands Normalisatie-instituut, 1989. Nederlandse Norm NEN 5104, Classificatie van onverharde grondmonsters. Nederlands Normalisatie-instituut, Delft.

Peeters, D., 2023. Plangebied Vervanging Concordiabrug te Gorinchem, gemeente Gorinchem. Archeologisch vooronderzoek: een bureauonderzoek. RAAP rapport 6692, Weesp.

SIKB, 2016. Beoordelingsrichtlijn Archeologie. BRL SIKB 4000. SIKB, Gouda.

Weerts, H., J. Schokker, K. Rijdsijk & C. Laban, 2006. Geologische overzichtskaart van Nederland. TNO Bouw en Ondergrond, Utrecht.

Overzicht van figuren, tabellen en bijlagen

Figuren:

Figuur 1. Aanduiding plangebied. Inzet: ligging in Nederland (ster).	6
Figuur 2. Voorbeeld bijschrift figuur.	13
Figuur 3. Resultaten verkennend booronderzoek.	15

Tabellen:

Tabel 1. Administratieve gegevens.	7

Bijlagen:

Bijlage 1. Tijdschaal
Bijlage 2. Boorbeschrijvingen

Bijlage 1. Tijdschaal

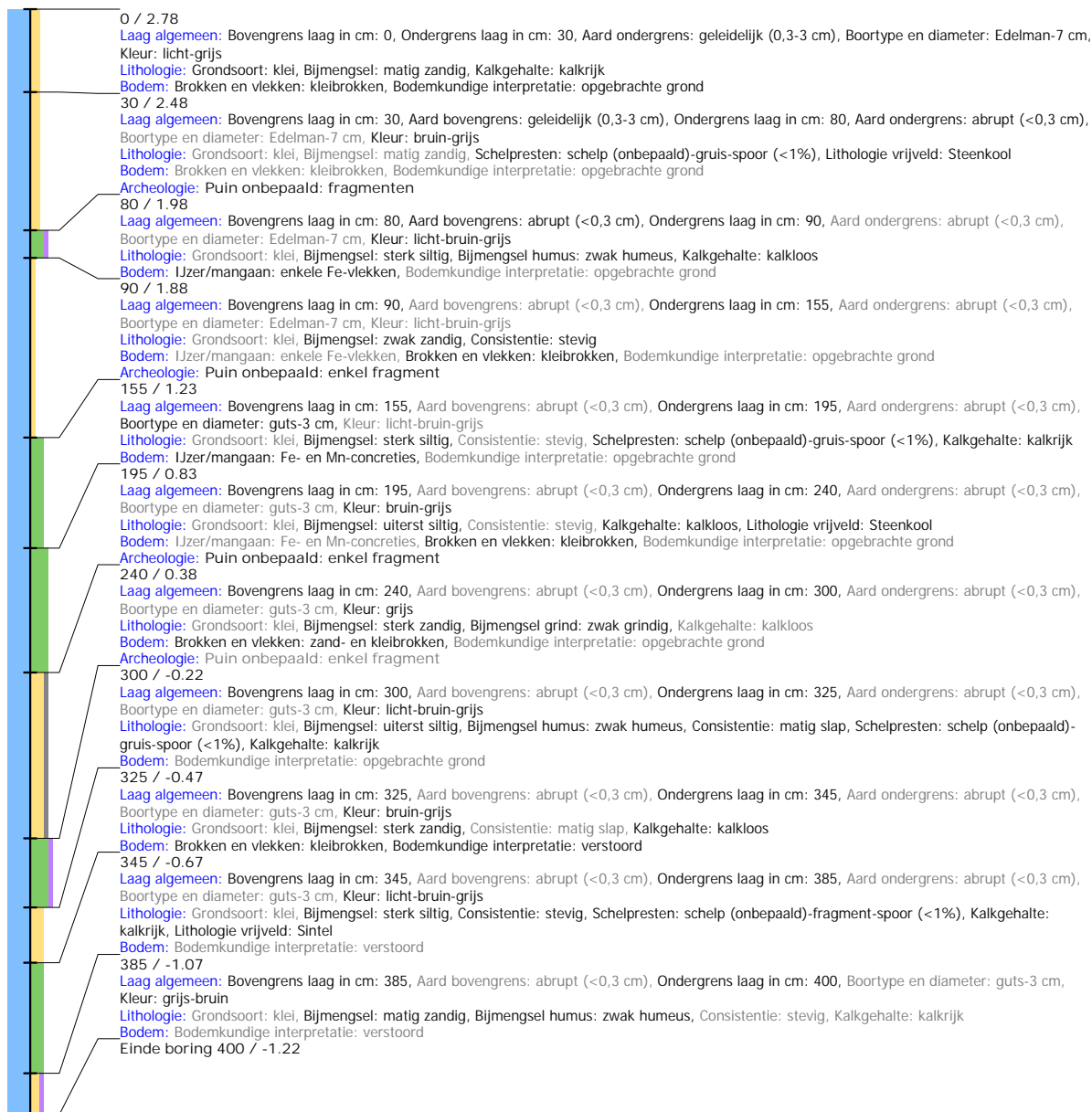
Archeologische perioden			
Tijdperk		Datering	
Recente tijd			
Nieuwe tijd	C	1945	
	B	1850	
	A	1650	
Middeleeuwen	Laat B	1500	
	Laat A	1250	
	Vroeg	D: Ottoonse tijd	1050
		C: Karolingische tijd	900
		B: Merovingische tijd	725
		A: Volksverhuizingstijd	525
			450
Romeinse tijd	Laat	270	
	Midden	70 na Chr.	
	Vroeg	15 voor Chr.	
Prehistorie	IJzertijd	Laat	250
		Midden	500
		Vroeg	800
	Bronstijd	Laat	1100
		Midden	1800
		Vroeg	2000
	Neolithicum (Nieuwe Steentijd)	Laat	2850
		Midden	4200
		Vroeg	4900/5300
	Mesolithicum (Midden Steentijd)	Laat	6450
		Midden	8640
		Vroeg	9700
	Paleolithicum (Oude Steentijd)	Laat	12.500
		Jong B	16.000
		Jong A	35.000
		Midden	250.000
		Oud	

label1_standaard_Archeologisch_RAAP_2014

Bijlage 2. Boorbeschrijvingen

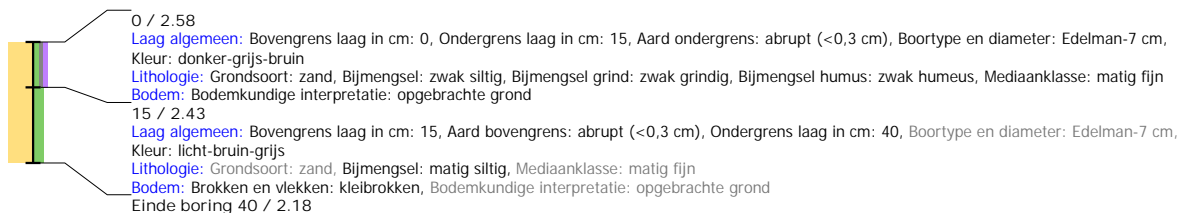
Boring: GOCC2_1

Kop algemeen: Projectcode: GOCC2, Boornummer: 1, Beschrijver(s): HL/FMB, Datum: 13-03-2024, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 400
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 126559.089, Y-coördinaat in meters: 427596.805, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL),
 Hoogte maaiveld in meters: 2.782, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Zuid-Holland, Gemeente: Gorinchem
Uitvoering: Opdrachtgever: Movares Nederland B.V., Uitvoerder: RAAP West

Boring: GOCC2_2

Kop algemeen: Projectcode: GOCC2, Boornummer: 2, Beschrijver(s): HL/FMB, Datum: 13-03-2024, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 40
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 126576.968, Y-coördinaat in meters: 427589.532, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL),
 Hoogte maaiveld in meters: 2.576, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Zuid-Holland, Gemeente: Gorinchem
Uitvoering: Opdrachtgever: Movares Nederland B.V., Uitvoerder: RAAP West
Kop opmerking: 4 pogen gestuit op massief object, zowel onder gras als onder klinkers

Boring: GOCC2_3

Kop algemeen: Projectcode: GOCC2, Boornummer: 3, Beschrijver(s): HL/FMB, Datum: 13-03-2024, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 400
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 126562.963, Y-coördinaat in meters: 427603.74, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL),
 Hoogte maaiveld in meters: 2.994, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Zuid-Holland, Gemeente: Gorinchem
Uitvoering: Opdrachtgever: Movares Nederland B.V., Uitvoerder: RAAP West

